



## กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๓๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗  
ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเครื่อง  
แบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ  
เครื่องแบบทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๔ และมาตรา ๗ แห่งพระราช  
บัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง  
กลาโหมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของข้อ ๑๓ แห่งกฎกระทรวง  
(พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร  
พุทศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ และ  
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ ชนิดผูกเชือก หรือยัดข้าง”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของ (๒) ในข้อ ๑๕ แห่ง

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๑ และให้ใช้ความต่อไปเป็นแทน

“สำหรับนายทหารสัญญาบัตร เมื่อดำเนินการเครื่องแบบครึ่งยศ เครื่องแบบครึ่งยศรักษาพระองค์ เครื่องแบบเต็มยศขาว เครื่องแบบเต็มยศรักษาพระองค์ หรือเครื่องแบบเต็มยศเทา มีสายกระเปาะทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีเทา ๒ สาย กว้างสายละ ๑.๕ เซนติเมตร ด้านนอกคาดกลางตามยาวด้วยแถบไหมทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของข้อ ๑๗ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ และให้ใช้ความต่อไปเป็นแทน

“(๓) นายทหารสัญญาบัตรชั้นนายเรืออากาศและนายนาวาอากาศ ใช้แถบไหมทองหรือวัตถุเทียมไหมทอง กว้าง ๑.๒ เซนติเมตร เรียกว่า แถบใหญ่ และกว้าง ๐.๖ เซนติเมตร เรียกว่า แถบเล็ก ประดับบนอินทรีขนูแจ้งตามส่วนกว้างทั้ง ๒ ข้าง ชิดดาวและห่างจากริมอินทรีขนูทางด้านไหล่ ๐.๕ เซนติเมตร แต่ละข้างมีจำนวนแถบตามชั้นยศ คือ

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

เรืออากาศตรี แแถบใหญ่ ๑ แถบ

เรืออากาศโท แแถบใหญ่ ๑ แถบ กับแแถบเล็ก ๑ แถบ

ให้แแถบเล็กอยู่ทางด้านไหล่

เรืออากาศเอก แแถบใหญ่ ๒ แถบ

นาวาอากาศตรี แแถบใหญ่ ๒ แถบ กับแแถบเล็ก ๑ แถบ

แทรกอยู่ระหว่างกลาง

นาวาอากาศโท แแถบใหญ่ ๓ แถบ

นาวาอากาศเอก แแถบใหญ่ ๔ แถบ

ในกรณีแแถบมากกว่า ๑ แถบ เว้นระยะระหว่างแแถบ  
๐.๕ เซนติเมตร”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของข้อ ๑๕ แห่ง  
กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบ  
ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓  
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) เสื้อคอพับ ติดหมุ่มปกคอพับ เว้นแต่นักเรียน  
จำอากาศ นายทหารประทวนชั้นพันจำอากาศ นักเรียนนายเรืออากาศ  
และนายทหารสัญญาบัตร เมื่อใช้เสื้อคอพับที่มีอินทรชุนอ่อน ไม่ต้อง  
ติดเครื่องหมายสังกัด

(๒) เสื้อฝัก ติดหมุ่มปกคอเบะตอนบน เว้นแต่นักเรียน  
จำอากาศ นายทหารประทวนชั้นพันจำอากาศ นักเรียนนายเรืออากาศ  
และนายทหารสัญญาบัตรไม่ต้องติดเครื่องหมายสังกัด”

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๐ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๐ เครื่องหมายสังกัด ทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปวงช่อชัยพฤกษ์ ๒ ข้าง ข้างละ ๘ ใบ รูปวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๕ เซนติเมตร ภายในวงช่อชัยพฤกษ์มีเครื่องหมาย ดังนี้

กองบัญชาการกองทัพอากาศ รูปอุณาโลมในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

กรมควบคุมการปฏิบัติทางอากาศ รูปดาว ๕ กลีบ ในวงกลมเหนือปีกนก ๒ ปีก

กองบิน รูปดาว ๕ กลีบเหนือปีกนก ๒ ปีก ใต้ปีกนกมีเลขหมายกองบิน

กรมอากาศโยธิน รูปร่มชูชีพเหนือปืนเล็กยาวกับปืนใหญ่ไว้

กองพันทหารอากาศโยธิน ๑ รูปปืนเล็กไว้ ประกอบกับดับกระสุนข้างใต้มีเลขหมายกองพัน

กองพันทหารอากาศโยธิน ๒ และ ๓ รูปลูกปืนใหญ่มีเปลวไฟเหนือปืนใหญ่ไว้ ข้างใต้มีเลขหมายกองพัน

สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง รูปอุณาโลมเปล่งรัศมีเหนือปีกนก ๒ ปีก

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

กองพันทหารสารวัตรทหารอากาศ ๑ และ ๒ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง รูปปั้นพนักไขว้ทับกัน ๒ บึก ข้างใต้มีอักษร "พัน" และเลขหมายกองพัน

กองร้อยทหารสารวัตรประจำกองบิน รูปปั้นพนักไขว้ทับกัน ๒ บึก ข้างใต้มีเลขหมายกองบิน

กองร้อยทหารสารวัตรประจำโรงเรียนการบิน รูปปั้นพนักไขว้ทับกัน ๒ บึก ข้างใต้มีอักษร รร. กบ.

กองดุริยางค์ทหารอากาศ รูปปั้น

กรมพลศึกษาทหารอากาศ รูปหมวกเหล็ก กระบี่และปืนเล็กยาวไขว้

กรมช่างโยธาทหารอากาศ รูปไม้ฉาก ขวานและพลั่วไขว้

กรมขนส่งทหารอากาศ รูปวงล้อกับบึก

กรมช่างอากาศ รูปเฟืองและเครื่องบิน

กรมสื่อสารทหารอากาศ รูปสายฟ้าแลบไขว้

กรมสรรพาวุธทหารอากาศ รูปลูกระเบิดอยู่ใต้เปลวเพลิง

กรมแพทย์ทหารอากาศ รูปพญานาคคู่พันคอบเพลิง

กรมการลาดตระเวนทางอากาศ รูปเครื่องบินกับเส้นกรวยแสงรูปสามเหลี่ยมซ้อนกันสองรูปใต้ท้องเครื่องบิน

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ รูปคอบเพลิงไขว้

สถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง รูปคอบเพลิงไขว้ มีดาว

๕ กลีบอยู่ตรงกึ่งกลาง

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

โรงเรียนการบิน รูปคบเพลิงและปีกนก ๒ บีก  
 กรมการบินพลเรือน รูปเครื่องบิน  
 กรมสวัสดิการทหารอากาศ รูปดาว ๕ กลีบเหนือดอก

บัวบาน

ศูนย์วิทยาศาสตร์และพัฒนาระบบอาวุธกองทัพอากาศ  
 รูปสามเหลี่ยมและอิเล็กทรอนิกส์สามวงตัดกันวงรอบโปรตรอน ทับปีกนก  
 ๒ บีก”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๗ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ.  
 ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช  
 ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม  
 โดยกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่อง  
 แบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ  
 ฉบับที่ ๑๖ และให้ใช้ความต่อไปแทน

“ข้อ ๒๗ เครื่องหมายความสามารถในการทำงานในอากาศ มี  
 ดังนี้

(๑) เครื่องหมายความสามารถในการบิน มี ๕ ชั้น

คือ

ชั้นที่ ๑ เป็นรูปปีกนก ๒ บีก บีกด้วยดินทอง  
 หรือทำด้วยวัตถุเทียมดินทองบนพื้นสีกัลลาตหรือสีรุ้งสีน้ำเงินดำ กว้าง  
 ๕ เซนติเมตร ระหว่างหัวบีกกับก้นด้วยไหมหรือทำด้วยวัตถุเทียมไหมเป็น  
 รูปธงไตรรงค์เฉียงอยู่ในอาร์ม ขนาด ๑.๕ เซนติเมตร ขอบอาร์มบีกด้วย

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ดินทองหรือทำด้วยวัตถุเทียมดินทอง เหนืออาร์มมอณาโลมปักด้วยดิน  
เงินหรือทำด้วยวัตถุเทียมดินเงินในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีปักด้วยดินทอง  
หรือทำด้วยวัตถุเทียมดินทอง

ชั้นที่ ๒ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์ม  
มีดาว ๕ กลีบ ปักด้วยดินทองหรือทำด้วยวัตถุเทียมดินทอง เส้นผ่า  
ศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร แทนมอณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

ชั้นที่ ๓ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์ม  
ไม่มีมอณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

ชั้นที่ ๔ ชั้นกตมศักดิ์ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้น  
แต่เหนืออาร์มไม่มีมอณาโลม

ชั้นที่ ๕ ชั้นศิษย์การบิณมรัชม เป็นรูปปักนกข้าง  
ซ้าย ๑ บึก กว้าง ๕ เซนติเมตร ปักด้วยดินทองหรือทำด้วยวัตถุเทียม  
ดินทองบนพนักหลาดหรือเสด็จสีน้ำเงินดำห้วยปักด้วยไหม หรือทำด้วย  
วัตถุเทียมไหมเป็นรูปชงไตรรงค์เฉียงอยู่ในอาร์ม ขนาด ๑.๕ เซนติเมตร

(๒) เครื่องหมายความสามารถในการทำหน้าทนต์น

มี ๓ ชั้น คือ

ชั้นที่ ๑ เป็นรูปปักนก ๒ บึก ปักด้วยดินทองหรือ  
ทำด้วยวัตถุเทียมดินทองบนพนักหลาดหรือเสด็จสีน้ำเงินดำ กว้าง ๕  
เซนติเมตร ระหว่างห้วยปักเป็นรูปลูกโลกมีขอบปักด้วยดินเงินหรือทำ  
ด้วยวัตถุเทียมดินเงิน บนพนักหลาดหรือเสด็จสีน้ำเงินดำ เส้นผ่าศูนย์กลาง  
๑.๕ เซนติเมตร ภายในลูกโลกมีเส้นรุ้งและเส้นแวงปักด้วยดินทอง

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

หรือทำด้วยวัตถุเทียมคันทอง และมีรูปแบบที่ประเทศไทยบักด้วยใหม่ ส  
 ำเงินดำหรือทำด้วยวัตถุเทียมใหม่ สำนเงินดำบนพนักหลังลาดหรือใหม่ ส  
 ำขาวหรือบนพนักทำด้วยวัตถุเทียมสีหลังลาดหรือใหม่ สำนขาว หนึ่งลูกโลกม  
 อดุณาโลมบักด้วยคันทองหรือทำด้วยวัตถุเทียมคันทองในพระมหามงกุฎเปล่ง  
 รัศมีบักด้วยคันทองหรือทำด้วยวัตถุเทียมคันทอง

ชั้นที่ ๒ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่หนึ่งลูกโลก  
 มดำ ๕ กลีบ บักด้วยคันทองหรือทำด้วยวัตถุเทียมคันทอง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร แหนอดุณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

ชั้นที่ ๓ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่หนึ่งลูกโลก  
 ไม่มีอดุณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

(๓) เครื่องหมายความสามารถในการโตตรม มี ๔ ชั้น คือ

ชั้นที่ ๑ เป็นรูปบักกน ๒ บัก บักด้วยคันทองหรือ  
 ทำด้วยวัตถุเทียมคันทองบนพนักหลังลาดหรือเสร็จสำเงินดำ กว้าง ๘  
 เซนติเมตร ระหว่างหัวบักบักด้วยใหม่หรือทำด้วยวัตถุเทียมใหม่เป็นรูป  
 รางไตรรงค์เฉียงอยู่ในอาร์ม ขนาด ๑.๕ เซนติเมตร ขอบอาร์มบักด้วยคันท  
 องหรือทำด้วยวัตถุเทียมคันทอง หนึ่งอาร์มบักด้วยคันทองหรือทำด้วย  
 วัตถุเทียมคันทองเป็นรูปรั่มซุซัพ สูง ๒.๕ เซนติเมตร ตัวรั่มซุซัพ กว้าง  
 ๒ เซนติเมตร สายรั่มซุซัพบักด้วยคันทองหรือทำด้วยวัตถุเทียมคันทอง ๖  
 สาย หนึ่งอาร์มมอดุณาโลมทำด้วยโลหะสีทองทับกึ่งกลางสายรั่มซุซัพ  
 ทกึ่งกลางตัวรั่มซุซัพมดำห้าแฉกทำด้วยโลหะสีทอง และมีวงซอซัพพฤษ  
 ทำด้วยโลหะสีทองโอบใต้ดาว

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ชั้นที่ ๒ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่ไม่มีวงข้อ

ชัยพฤกษ์

ชั้นที่ ๓ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่ไม่มีดาวและ

วงข้อชัยพฤกษ์

ชั้นที่ ๔ ชั้นกตติมศกัต เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้น

แต่ไม่มีอุณาโลม

(๔) เครื่องหมายความสามารถในการทำหน้าที่ช่างอากาศ

มี ๓ ชั้น คือ

ชั้นที่ ๑ เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก กว้าง ๘ เซนติเมตร  
ระหว่างหัวปีกเป็นรูปอาร์มขนาด ๑.๕ เซนติเมตร ภายในอาร์มมีรูปเฟือง  
และเครื่องบิน เหนืออาร์มมีอุณาโลมในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี เครื่อง  
หมายนี้ทำด้วยโลหะสีเงิน

ชั้นที่ ๒ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เห็นอาร์ม  
มีดาว ๕ กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร แทนอุณาโลมและ  
พระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

ชั้นที่ ๓ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เห็นอาร์ม  
ไม่มีอุณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

(๕) เครื่องหมายความสามารถในการทำหน้าที่สื่อสาร

มี ๓ ชั้น คือ

ชั้นที่ ๑ เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก กว้าง ๘ เซนติเมตร  
ระหว่างหัวปีกเป็นรูปอาร์มขนาด ๑.๕ เซนติเมตร ภายในอาร์มมีรูปสาย

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

พาดเฉียงจากขบล่างขวาไปจรดขอบบนซ้าย เหนืออาร์มมีอุณาโลม  
ในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี เครื่องหมายนี้ทำด้วยโลหะสีเงิน

ชั้นที่ ๒ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์มมี  
ดาว ๕ กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร แทนอุณาโลมและ  
พระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

ชั้นที่ ๓ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์ม  
ไม่มีอุณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

(๖) เครื่องหมายความสามารถในการทำหน้าที่สรรพาวุธ  
มี ๓ ชั้น คือ

ชั้นที่ ๑ เป็นรูปปืนกล ๒ ปีก กว้าง ๘ เซนติเมตร  
ระหว่างหัวปืนเป็นรูปอาร์ม ขนาด ๑.๕ เซนติเมตร ภายในอาร์มมีรูป  
กระสุนอยู่ได้เปลวเพลิง เหนืออาร์มมีอุณาโลมในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี  
เครื่องหมายนี้ทำด้วยโลหะสีเงิน

ชั้นที่ ๒ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์มมี  
ดาว ๕ กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร แทนอุณาโลมและพระมหา  
มงกุฎเปล่งรัศมี

ชั้นที่ ๓ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์ม  
ไม่มีอุณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

(๗) เครื่องหมายความสามารถในการทำหน้าที่ถ่ายรูป  
ทางอากาศ มี ๓ ชั้น คือ

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕

ชั้นที่ ๑ เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก กว้าง ๘ เซนติเมตร ระหว่างหัวปีกเป็นรูปอาร์ม ขนาด ๑.๕ เซนติเมตร ภายในอาร์มมีรูปกลิ้งตัวยรูป เหนืออาร์มมีอุณาโลมในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี เครื่องหมายนี้ทำด้วยโลหะสีเงิน

ชั้นที่ ๒ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์มมีดาว ๕ กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร แทนอุณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

ชั้นที่ ๓ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์มไม่มีอุณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

(๔) เครื่องหมายความสามารถในการทำหน้าที่ขนส่งทางอากาศ มี ๓ ชั้น คือ

ชั้นที่ ๑ เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก กว้าง ๘ เซนติเมตร ระหว่างหัวปีกเป็นรูปอาร์มขนาด ๑.๕ เซนติเมตร ภายในอาร์มมีรูปวงล้อกับปีก เหนืออาร์มมีอุณาโลมในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี เครื่องหมายนี้ทำด้วยโลหะสีเงิน

ชั้นที่ ๒ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์มมีดาว ๕ กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร แทนอุณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

ชั้นที่ ๓ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์มไม่มีอุณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

(๕) เครื่องหมายความสามารถในการทำหน้าที่ต้อนรับบนอากาศยาน มี ๓ ชั้น คือ

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ชนิดที่ ๑ เป็นรูปปกนก ๒ ปีก กว้าง ๘ เซนติเมตร  
ระหว่างหัวปีกเป็นรูปอาร์มขนาด ๑.๕ เซนติเมตร ภายในอาร์มมีรูปพาน  
ในวงซอซัยพุกษี เหนืออาร์มมีอุณาโลมในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี  
เครื่องหมายนี้ทำด้วยโลหะสีเงิน

ชนิดที่ ๒ เช่นเดียวกับชนิดที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์ม  
มีดาว ๕ กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร แทนอุณาโลมและ  
พระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

ชนิดที่ ๓ เช่นเดียวกับชนิดที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์ม  
ไม่มีอุณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

เครื่องหมายตามข้อ ๒๗ (๕) นี้ ในกรณีที่ทหารหญิง  
ใช้ประดับ ให้ปกนก ๒ ปีก มีขนาดกว้าง ๗ เซนติเมตร รูปอาร์มขนาด  
๑.๑ เซนติเมตร และรูปประกอบอื่นให้มีขนาดสามในสี่ของขนาดที่  
กำหนดไว้สำหรับทหารชาย

(๑๐) เครื่องหมายความสามารถแพทย์และพยาบาล  
เวชศาสตร์การบินในการทำหน้าทีคล้ายผู้ช่วยทางอากาศ มี ๓ ชั้น คือ

ชนิดที่ ๑ เป็นรูปปกนก ๒ ปีก กว้าง ๘ เซนติเมตร  
ระหว่างหัวปีกเป็นรูปอาร์มขนาด ๑.๕ เซนติเมตร ภายในอาร์มมีรูป  
กาชาดและงูคู่พันไม้เท้า เหนืออาร์มมีอุณาโลมในพระมหามงกุฎเปล่ง  
รัศมี เครื่องหมายนี้ทำด้วยโลหะสีเงิน

ชนิดที่ ๒ เช่นเดียวกับชนิดที่ ๑ เว้นแต่เหนืออาร์ม  
มีดาว ๕ กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร แทนอุณาโลมและ  
พระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ชั้นที่ ๓ เช่นเดียวกับชั้นที่ ๑ เว้นแต่เห็นออร่าม  
ไม่มีอุณาโลมและพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี

เครื่องหมายตามข้อ ๒๗ (๑๐) นี้ ในกรณีทหาร  
หญิงใช้ประดับให้ปกนก ๒ บก มีขนาดกว้าง ๗ เซนติเมตร รูปร่าง  
ขนาด ๑.๑ เซนติเมตร และรูปประกอบอื่นให้มีขนาดสามในสี่ส่วนของ  
ขนาดที่กำหนดไว้สำหรับทหารชาย

เครื่องหมายตามข้อ ๒๗ นี้ ใช้ประกอบกับเครื่อง  
แบบได้ทุกชนิดและให้ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกึ่งกลางปกกระเป๋า ถ้า  
ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ติด  
เครื่องหมายตามข้อนี้เหนือขึ้นไป ถ้ามีเครื่องหมายความสามารถพิเศษ  
ชนิดอื่นติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือปกกระเป๋า เป็นหลักอยู่แล้วก็ให้ติด  
เครื่องหมายตามข้อนี้ที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกึ่งกลางปกกระเป๋าได้ ถ้าใช้  
ประกอบกับเครื่องแบบสโมสรอกแข็งหรือเครื่องแบบสโมสรอกอ่อนใช้  
ขนาดย่อลงครึ่งหนึ่ง”

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกความใน (๑๑) ของข้อ ๓๓ แห่งกฎกระทรวง  
(พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร  
พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งแก้ไข  
เพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติ  
เครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ  
ฉบับที่ ๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

- “(๑๑) เครื่องแบบสโมสร ประกอบด้วย
- (ก) หมวกทรงกลมพับปีกสีขาว
  - (ข) เสื้อชั้นนอกเบ็ดอกสีขาว
  - (ค) กระโปรงยาวสีเทา
  - (ง) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ ชนิดไม่ผูกเชือก
  - (จ) ถุงเท้ายาวสีเทาดำ
  - (ฉ) กระเป๋าสโมสร”

ข้อ ๘ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๕ และข้อ ๓๖ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๕ เสื้อสี ๑๐ แบบ คือ

(๑) เสื้อฝักสีเทา มีลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อฝักสีเทาของทหารชาย

(๒) เสื้อคอพับสีขาว คอพับตอนหน้า กว้าง ๕ เซนติเมตร ห้อยยาวลงมา ๘ เซนติเมตร และมีขลิบสีน้ำเงินดำ กว้าง ๐.๕ เซนติเมตรโดยรอบ ทัพคอและแนวสาบอกมีคุม ๕ คุม แขนยาวรัดข้อมือ ขัดคุมข้างละ ๑ คุม และมีอินทรชนุดั้ง

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕

พลทหาร นักเรียนจ่าอากาศ และนายทหาร  
ประทวนชั้นจ่าอากาศมือนิทรธนูอ่อน

นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ และนาย  
ทหารสัญญาบัตร ใช้อินทรธนูแข็ง หรือจะใช้อินทรธนูอ่อนโดยคิด  
เครื่องหมายชนิดโลหะที่ปกคอเสื้อทั้ง ๒ ข้าง แทนเครื่องหมายสังกัด  
ก็ได้

คุมทงสั้น เว้นแต่คุมของอินทรธนูแข็ง ใช้คุม  
สีขาวขนาดเล็ก

เมื่อสวมเสื้อให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกระโปรง  
กระโปรงกางเกงหรือกางเกง

เสื้อแบบนั้นจะใช้แขนสั้นเหนือข้อศอกไม่เกิน  
๒ เซนติเมตร ปลายแขนพับออกข้างนอกเป็นรูปแหลม ๖ เซนติเมตร  
ก็ได้

(๓) เสื้อคอแบะสี่เหลี่ยม แบบคอบ้าน ปล้อยเอว ผ่าอก  
ตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาบอก ที่แนวอกมีคุมสี่ทอนขนาดเล็ก ๔ คุม  
แขนสั้นเหนือข้อศอกพองาม ปลายแขนพับออกข้างนอกเป็นรูปแหลม  
๖ เซนติเมตร มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ มีกระเป๋  
ที่แนวเอวเสื้อบนกระเป๋เจาะข้างละ ๑ กระเป๋ ปากกระเป๋เฉียงลงไป  
ทางเอว และมีอินทรธนูตั้ง

นายทหารประทวนชั้นจ่าอากาศ มือนิทรธนู  
อ่อน

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ และนาย  
ทหารสัญญาบัตร ใช้อินทรธนูแข็ง

(๔) เสือคอกแบะสีเทาอ่อน แบบคอบ้านปล้อยเอว  
ผ่าอกตลอดตัวเสือไม่มีสาบอก ที่แนวอกมีดุมสี่ขาขนาดเล็ก ๔ ดุม  
แขนสั้นเหนือข้อศอกพองาม ปลายแขนพับออกข้างนอกเป็นรูปแหลม  
๖ เซนติเมตร มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ มีกระเป่า  
ที่แนวเอวเสือเป็นกระเป่าเจาะข้างละ ๑ กระเป่า ปากกระเป่าเฉียงลงไป  
ทางเอว กั้นปากกระเป่าสี่เดี่ยวกั้นกับตัวเสือ และมีอินทรธนูอ่อน นาย  
ทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ และนายทหารสัญญาบัตร ติดเครื่อง  
หมายยศชนิดโลหะทึมมปกคอกแบะตอนบนทั้ง ๒ ข้าง

(๕) เสือชั้นนอกคอกแบะสีเทา แบบคอมมม มีตะเข็บ  
หลัง ๓ ตะเข็บ ที่แนวอกมีดุมสี่ทองขนาดเล็ก ๔ ดุม มีกระเป่าล่าง  
เป็นกระเป่าเจาะข้างละ ๑ กระเป่า ปากกระเป่าเฉียงลงไปทางเอว และ  
มีอินทรธนูดงน

พลทหาร นักเรียนจ่าอากาศ และนายทหาร  
ประทวนชั้นจ่าอากาศมีอินทรธนูอ่อน

นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ และนาย  
ทหารสัญญาบัตร ใช้อินทรธนูแข็ง เสือแบบนี้ให้ใช้เสือคอกพับสี่ขา  
ประกอบด้วย

(๖) เสือชั้นนอกคอกแบะสีเทา มีลักษณะเช่นเดียวกับ  
กับเสือชั้นนอกคอกแบะสีเทา เสือแบบนี้ให้ใช้เสือคอกพับสี่ขา ประกอบด้วย

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

(๑) เสื้อชั้นนอกคอปิดสีขาว มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ  
แนวอกมีดุมสี่ทองขนาดใหญ่ ๕ ดุม ด้านหน้ามีกระเป๋าล่างข้างละ ๑  
กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะ ไม่มีปก และใช้อันทรชนูแข็ง

(๒) เสื้อชั้นนอกเปิดอกสีขาว มีลักษณะเช่นเดียวกับ  
กับเสื้อชั้นนอกเปิดอกสีขาวของทหารชาย และมีอันทรชนูดังนี้

นักเรียนจ่าอากาศ และนายทหารประทวนชั้นจ่าอากาศ มีอันทรชนู  
อ่อน

นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ และนายทหารสัญญาบัตร ใช้อัน  
ทรชนูแข็ง

เสื้อแบบนี้ให้ใช้เสื้อและเครื่องประกอบ คือ

(ก) เชตอกจับสีขาว แขนยาว ปกมน ซ่อนดุม  
ซ่อนแข็ง ขัดดุม ผูกผ้าผูกคอสีดำมัน

(ข) แพรแถบรัดเอวสีเทา มีลักษณะเช่นเดียวกับ  
กับแพรแถบรัดเอวสีเทาของทหารชาย

(๓) เสื้อชั้นนอกคอปิดสีฟ้าสด สำหรับนายทหาร  
พิเศษประจำกรมนักเรียนนายเรืออากาศรักษาพระองค์ โรงเรียนนายเรือ  
อากาศ ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อชั้นนอกคอปิดสีฟ้าสดของทหารชายใน  
กรมนักเรียนนายเรืออากาศรักษาพระองค์ โรงเรียนนายเรืออากาศ

(๔) เสื้อชั้นนอกคอปิดสีบานเย็น สำหรับนายทหาร  
พิเศษประจำกองพันทหารอากาศโยธิน ๑ รักษาพระองค์ กรมอากาศ  
โยธิน ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อชั้นนอกคอปิดสีบานเย็นของทหารชายใน  
กองพันทหารอากาศโยธิน ๑ รักษาพระองค์ กรมอากาศโยธิน

## ข้อ ๓๖ กระโปรงและกางเกง มีดังนี้

(๑) กระโปรงสีเทา ยาวคลุมเข่าไม่เกินครึ่งน่อง ผ่าเอวที่ด้านซ้าย และที่ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอดเข็มขัด ทำด้วยผ้าชนิดและสีเดียวกับกระโปรง กว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร ข้างหน้า ๒ ห่วง ข้างหลัง ๒ ห่วง ด้านหลังมีจีบปล่อยชาย กระโปรง ๒ จีบ ระยะห่างกันพอสมควร ชายกระโปรงไม่บานและไม่มีการเป่า

(๒) กระโปรงสีขาว มีลักษณะเช่นเดียวกับกระโปรงสีเทา

(๓) กระโปรงยาวสีเทา ชายกระโปรงยาวคลุมข้อเท้า ผ่าเอวที่ด้านซ้าย ตรงกลางด้านหลังผ่าถึงเข่า

(๔) กระโปรงกางเกงสีเทา ยาวคลุมเข่าไม่เกินครึ่งน่อง ผ่าเอวที่ด้านซ้าย และที่ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอดเข็มขัด ทำด้วยผ้าชนิดและสีเดียวกับกระโปรงกางเกง กว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร ข้างหน้า ๒ ห่วง ข้างหลัง ๒ ห่วง ด้านหน้าและด้านหลังมีจีบกระทบ ปล่อยชายพองาม ชายกระโปรงกางเกงไม่บานและไม่มีการเป่า

(๕) กางเกงขายาวสีเทา มีลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงขายาวสีเทาของทหารชาย เว้นแต่ผ่าเอวทางด้านซ้าย ปลายจากกว้างไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒๔ เซนติเมตร

(๖) กางเกงฝึกขายาวสีเทา มีลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงฝึกขายาวสีเทาของทหารชาย เว้นแต่ผ่าเอวทางด้านซ้าย ปลายจากกว้างไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒๔ เซนติเมตร”

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓) ของข้อ ๔๔ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องบินทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องบินทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓

“(๓) ในโอกาสประจำแถวหรือเดินนำขบวนทหาร ที่จัดเป็นกองเกียรติยศพิเศษให้ใช้เครื่องบินเช่นเดียวกับเครื่องบินทหาร ที่จัดเป็นกองเกียรติยศพิเศษ”

ข้อ ๑๐ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของข้อ ๔๖ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องบินทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องบินทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) หมวก

พลทหารและนายทหารประทวน ใช้หมวกเหล็กสีขาว มีสายรัดคาง หน้าหรือวัตถุเทียมหน้าสีขาว กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร ด้านหน้าหมวกมีอักษร สห สี่ฟ้า สูง ๖ เซนติเมตร กว้าง ๔ เซนติเมตร ระยะห่างกัน ๓ เซนติเมตร และมีแถบสี่ฟ้า ๑ แถบ กว้าง ๔ เซนติเมตร ครอบหมวกโดยรอบเว้นระยะห่างจากตัวอักษรข้างละ ๓ เซนติเมตร สำหรับนายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศ จะใช้หมวกทรงหม้อตาลสี่เท้าก็ได้

นายทหารสัญญาบัตร ใช้หมวกเหล็กสีขาวมีสายรัดคาง หน้าหรือวัตถุเทียมหน้าสีขาว กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร ด้านหน้าหมวกมีตรา หน้าหมวกโลหะขนาดใหญ่หรือจะใช้หมวกทรงหม้อตาลสี่เท้าก็ได้”

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ข้อ ๑๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔๑ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๑ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ และให้ใช้ความต่อไปในแทน

“ข้อ ๔๑ ทหารที่จัดเป็นกองเกียรติยศ ใช้เครื่องแบบพิเศษตามโอกาสดังนี้

(๑) ในโอกาสที่จัดเป็นกองเกียรติยศทั่วไป ใช้เครื่องแบบประกอบด้วย

(ก) หมวกเหล็กสีขาว มีสายรัดคาง โช้ถักทำด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร และมีตราหน้าหมวกโลหะขนาดใหญ่

(ข) เสื้อคอพับสีเทา

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) เข็มขัดหนังหรือวัสดุเทียมหนังหรือด้ายถักหรือวัสดุเทียมด้ายถักสีขาว มีสายโยงหนังหรือวัสดุเทียมหนังหรือด้ายถักหรือวัสดุเทียมด้ายถักสีขาว ๒ สาย สอดใต้อินทรชุนข้างละสายไว้ไว้กันด้านหลังโดยให้สายขวาทับสายซ้าย สำหรับพลทหารและนายทหารประทวนชั้นจ่าอากาศมีของดาบปลายปืนและของกระสุนหนังหรือวัสดุเทียมหนังหรือด้ายถักหรือวัสดุเทียมด้ายถักสีขาว สำหรับนายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศและนายทหารสัญญาบัตรมีของปืนพกและของกระสุนหนังหรือวัสดุเทียมหนังหรือด้ายถักหรือวัสดุเทียมด้ายถักสีขาวประกอบด้วย

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕

(จ) รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำและสนับแข้งสูง  
ครึ่งน่องหนังหรือวัสดุเทียมหนังหรือผ้าใบมีสายรัดตอนบนและล่างสีขาว

(ฉ) สายสะพายบนหนังหรือวัสดุเทียมหนัง  
สีขาว

(ช) ถุงมือสีขาว

(๒) ในโอกาสที่จัดเป็นกองเกียรติยศพิเศษ ใช้เครื่อง  
แบบประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีเทา

(ข) เสื้อชั้นนอกคอแบะสีฟ้าสด ทำด้วย  
สักหลาดหรือเส้รจีมลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อชั้นนอกคอแบะสีเทา

พลทหารและนายทหารประทวนชั้นจ่า  
อากาศ มือนทรชนูอ่อน

นายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศและ  
นายทหารสัญญาบัตรใช้อินทรชนูแข็ง

เสื้อแบบนี้ให้ใช้เซตสีขาวแขนยาว ผูกผ้า  
ผูกคอสีน้ำเงินดำเงอนกะลาสีประกอบด้วย

(ค) กางเกงขายาวสีเทา

(ง) เข็มขัดหนังหรือวัสดุเทียมหนัง หรือ  
ด้ายถักหรือวัสดุเทียมด้ายถักสีขาว กว้าง ๖ เซนติเมตร หัวเข็มขัด  
ทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๖.๕

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕

เซนติเมตร ยาว ๑ เซนติเมตร พนเกลี้ยงมีรูปดาว ๕ กลีบ เหนอบกนก  
๒ บก วางทับอยู่บนวงซ้อซัยพฤษ์ ๒ ข้าง ข้างละ ๑ ใบ ดุนนูนอยู่  
กึ่งกลางหัวเข็มขัด ใช้คาดทับเสื้อชั้นนอกคอแอมะสีฟ้าสด มีสายสะพาย  
หนังหรือวัตถุเทียมหนังหรือด้ายถักหรือวัตถุเทียมด้ายถักสีขาว ขนาดกว้าง  
๔ เซนติเมตร สะพายจากไหล่ซ้ายไปเอวขวา ให้สายสะพายสอดใต้  
อินทรนุข้างซ้าย ด้านล่างสายสะพายทำเป็นหัวเข็มขัดปรับให้สั้นยาวได้  
ติดประกอปกับเข็มขัดหนังหรือวัตถุเทียมหนังหรือด้ายถักหรือวัตถุเทียมด้าย  
ถักสีขาว มีสายด้ายถักไหมหรือวัตถุเทียมไหมสีขาวทำเป็นห่วงพาดต้น  
แขนซ้าย สำหรับพลทหารและนายทหารประทวนชั้นจ่าอากาศสมัครของตบ  
ปลายบนและของกระสุนหนังหรือวัตถุเทียมหนังหรือด้ายถักหรือวัตถุเทียม  
ด้ายถักสีขาว สำหรับนายทหารประทวนชั้นพันจ่าอากาศและนายทหาร  
สัญญาบัตรของบนบกและของกระบวนหนังหรือวัตถุเทียมหนังหรือด้ายถัก  
หรือวัตถุเทียมด้ายถักสีขาวประกอบด้วย

เฉพาะชุดเชิฐรงในโอกาสเชิฐรงชาติ  
รงชัยเฉลิมพล และรงประจำหน่วยทหารให้ใช้สายสะพายหนัง หรือ  
วัตถุเทียมหนังหรือด้ายถักหรือวัตถุเทียมด้ายถักสีขาว ขนาดกว้าง ๔  
เซนติเมตร ๒ สาย สอดใต้อินทรนุข้างละสายไว้ก้นด้านหลังโดย  
ให้สายขวาทับสายซ้าย

(จ) รองเท้าสูงครั่งน่องหนังสีดำ ใช้เชือกผูก  
รองเท้ายัดถักหรือวัตถุเทียมด้ายถักสีขาว

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

- (ฉ) สายสะพานบนหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีขาว  
(ช) ถุงมือสีขาว”

ข้อ ๑๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕๑ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๑ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕๑ ในขณะที่ปฏิบัติราชการสนาม หรือไปตรวจราชการสนาม หรือไปตรวจการฝึกของหน่วยทหาร ใช้เครื่องแบบและเครื่องประกอบ ดังนี้

(๑) ทหารชาย เมื่อแต่งเครื่องแบบที่ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีเทา หรือหมวกแก๊ปทรงอ่อนสีเทา จะใช้หมวกหนัาสีเทาแทนหมวกทรงหม้อตาลสีเทาหรือหมวกแก๊ปทรงอ่อนสีเทาก็ได้

(๒) นายทหารสัญญาบัตร ใช้เครื่องแบบตรวจราชการสนามสีเทา หรือสีกากีแกมเขียวหรือสีพราง ประกอบด้วย

(ก) หมวกแก๊ปทรงอ่อน

(ข) เสื้อตรวจราชการสนาม ตัวเสื้อปล่อยยาวถึงตะโพก คอแบบแหลมมีล้นปิดอกขัดดุมปิดคอได้ ที่แนวอกมีดุม ๕ ดุม ขัดซ่อนอยู่ในสับ แขนยาวทรงกระบอก ที่ปลายแขนทำเป็นสับเจาะรังดุม มีดุมติดข้างละ ๒ ดุม สำหรับปรับปลายแขนเสื้อ ตัวเสือด้านหน้ามีกระเป๋านและล่างข้างละ ๒ กระเป๋า กระเป๋านเป็น

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

กระเปาะปะ มีปกรูปลีเหลี่ยมผืนผ้า มีดุมข้างละ ๑ ดุม ขัดซ่อนไว้ข้าง  
 ในปกกระเปาะ กระเปาะล่างเป็นกระเปาะย่ำ มีปกรูปลีเหลี่ยมผืนผ้า มีดุม  
 ข้างละ ๒ ดุม ขัดซ่อนไว้ข้างในปกกระเปาะ ดุมทั้งสองใช้ดุมสีเทา  
 ขนาดใหญ่ ตะเข็บทั้งสองเป็นตะเข็บคู่ เมื่อสวมเสอนให้ปล่อยชายเสอ  
 ไว้นอกกางเกง และในบางโอกาสจะสวมโดยพับแขนเสอทั้งสองชั้นไว้  
 เหนือข้อศอกก็ได้

(ก) กางเกงตรวจราชการสนาม ขาววับด  
 ตาดุม ไม่พับปลายขา ปลายขากว้างไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร แต่  
 ไม่เกิน ๒๖ เซนติเมตร ที่ขอบเอวมีห่วงทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง  
 กว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร ข้างหน้า ๒ ห่วง ทางข้าง ๒ ห่วง และ  
 ข้างหลัง ๓ ห่วง สำหรับสอดเข็มขัด ที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้าง  
 มีกระเปาะเจาะข้างละ ๑ กระเปาะ ปากกระเปาะเฉียง ที่ด้านหลังมีกระเปาะ  
 เจาะข้างละ ๑ กระเปาะ มีปกรูปลีเหลี่ยมผืนผ้าขัดดุมข้างละ ๑ ดุม ที่แนว  
 ตะเข็บกางเกงด้านข้างเหนือแนวเข้ามีกระเปาะย่ำมยดชายข้างละ ๑ กระเปาะ  
 ตัวกระเปาะมีกลีบพับทบ ๒ กลีบระยะห่างเท่ากัน มีปกรูปลีเหลี่ยมผืนผ้า  
 ขัดดุมข้างละ ๓ ดุม ตะเข็บทั้งสองเป็นตะเข็บคู่ กางเกงนี้เวลาสวมให้  
 สอดปลายขาไว้ภายในรองเท้า

(ง) รองเท้าสูงครึ่งน่องหนังสีดำ

(จ) เครื่องหมายต่าง ๆ ให้ปักด้วยด้ายหรือไหม  
 สีน้ำเงินดำ เว้นแต่เครื่องหมายศให้ปักด้วยด้ายหรือไหมสีขาว”

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕

ข้อ ๑๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕๖ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๕๑๑ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕๖ ทหารหญิงซึ่งทำหน้าที่นางพยาบาล ให้ใช้เครื่องประกอบเครื่องหมายยศ ดังนี้

(๑) ในเวลาปฏิบัติหน้าที่ภายในกรมกอง สถานพยาบาล หรือในห้องเรียน

(ก) หมวกสีขาว ใช้ผ้าเย็บติดกันเป็นรูปหมวกพยาบาลมีกระบังหน้า กว้าง ๑๐ เซนติเมตร เฉพาะนายทหารประทวน และนายทหารสัญญาบัตร เหนือกระบังมีแถบสีเทาแก่ ทำด้วยริบบิ้น ก้ำมะหยี่ กว้าง ๒ เซนติเมตร เรียกว่า แถบใหญ่กว้าง ๑ เซนติเมตร เรียกว่า แถบเล็ก ประดับตามยาวโดยตลอด ขนานและห่างจากริมบนของกระบัง ๑.๕ เซนติเมตร มีจำนวนแถบลดดังนี้ คือ

นายทหารประทวน แถบเล็ก ๑ แถบ

นายทหารสัญญาบัตร แถบเล็ก ๒ แถบ

เว้นระยะระหว่างแถบ ๑ เซนติเมตร

นายทหารสัญญาบัตรซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายพยาบาลหญิง และผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ แถบใหญ่ ๑ แถบ

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

(ข) เสือกระโปรงติดกันและสายคาดเอวสีขาว  
เสือกอแบบแบบคอมม ตั้งแต่คอถึงเอว  
ผ่าตลอดตามแนวอกเสือก ด้านในมีดุมขัดแขนสั้นเหนือข้อศอกไม่เกิน  
๒ เซนติเมตร ปลายแขนพับจากด้านใน ๒.๕ เซนติเมตร ออกข้างนอก  
เป็นรูปแหลม ๔ เซนติเมตร

กระโปรงยาวคลุมเข้าไม่เกินครึ่งน่อง เอว  
ติดกันกับเสือกและผ่าติดต่อกันเป็นมุมฉากจากแนวอกของเสือก ตามแนวเอว  
ไปจรดรอยผ่าเอวทางด้านซ้ายชายกระโปรงไม่บานจนเกินไป ด้านหน้ามี  
กระเป๋าสองข้างละ ๑ กระเป๋า ไม่มีปกตรงกลางด้านล่างของกระเป๋าและ  
ขอบกระเป๋าเป็นรูปแหลมพองาม

สายคาดเอว กว้าง ๕ เซนติเมตร ยาวรอบเอว  
ปลายทั้ง ๒ ข้าง เป็นรูปแหลมขามน ปลายขวาทับปลายซ้ายที่กึ่งกลาง  
เอวด้านหน้าและขัดดุมสัทองขนาดเล็ก ๑ ดุม

(ค) รองเท้าหุ้มส้นผ้าใบสีขาว ชนิดผูกเชือก  
ส้นเตี้ย ไม่มีริ้วและลวดลาย

(ง) ถุงเท้าสีน้ำตาล

(๒) ในเวลาปฏิบัติหน้าที่ในงานเกียรติยศหรืองานทั่วไปใช้เครื่องแบบเช่นเดียวกับ (๑) เว้นแต่

(ก) เสือก ให้ใช้แขนยาว ข้อมือพับขัดดุมสัทอง  
ลักษณะเช่นเดียวกับดุมสายคาดเอว เว้นแต่เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ เซนติเมตร  
๒ ดุม มีสายสร้อยสัทองร้อยติดกัน

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

(ข) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีขาว ส้นใหญ่พอสมควร สูงไม่เกิน ๕ เซนติเมตร ไม่มีริ้วและลวดลาย

(ค) กุ้งเท้ายาวสีขาว

เมื่อแต่งเครื่องแบบตาม (๑) หรือ (๒) จะใช้ เสื้อคลุมกันหนาวสีเทาทำด้วยสักหลาดหรือเสีจ คอปกแบบคอมม คลุมไหล่ ไม่มีแขน ขั้บในสีแดง ตัวยาวเท่าเสีจชั้นนอกคอแบะ ที่ได้ คอปกมีดุมสีเทาขนาดใหญ่ ๒ ดุม มีสายส้เดียวกับดุม คล้องติดกันก็ได้

(๓) ในเวลาปฏิบัติหน้าที่ราชการสนาม หรือปฏิบัติ ราชการนอกหน่วยที่ต้งปกติให้ใช้เครื่องแบบเช่นเดียวกับ (๑) เว้นแต่

(ก) เสีจคอพับสีขาว แบบคอแหลม ตัวเสีจ ปล่อยยาวถึงตะโพกที่แนวอกมีดุมโลหะสีทองขนาดเล็ก ๕ ดุม แขนสั้น เหนือข้อศอกไม่เกิน ๒ เซนติเมตร ปลายแขนพับจากด้านใน ๒.๕ เซนติเมตร ออกข้างนอกเป็นรูปแหลม ๔ เซนติเมตร ตัวเสีจด้านหน้า ที่อกข้างซ้ายมีกระเป่าปะ ๑ กระเป่า ที่กึ่งกลางกระเป่าปักเครื่องหมาย ราชการของหน่วยที่สังกัด และมีกระเป่าล่างข้างละ ๑ กระเป่า เป็น กระเป่าปะตัวเสีจด้านหลังมีแถบคาดเอว กว้าง ๓ เซนติเมตร ยาวจด ตะเข็บข้างทั้งสองข้างที่แนวตะเข็บข้างเปิดชายเสีจด้านล่างจดแถบคาดเอว

(ข) กางเกงขายาวสีขาว มีลักษณะเช่นเดียวกับ กางเกงขายาวสีเทา

(ค) รองเท้าหุ้มส้นหนังสีขาว หรือรองเท้าหุ้มส้น ผ้าใบสีขาวชนิดผูกเชือกส้นเตี้ย ไม่มีริ้วและลวดลาย”

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ข้อ ๑๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๖๓ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๓ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ ๑๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖๓ ตราหน้าหมวก มีดังนี้

(๑) พลทหาร นักเรียนจ่าอากาศ นายทหารประทวน และนายทหารสัญญาบัตร

(ก) ตราหน้าหมวกโลหะ เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก สีเงินวางทับอยู่บนวงซ้อชัยพฤกษ์สีทอง ๒ ข้าง ข้างละ ๖ ใบ ที่ใบชัยพฤกษ์จดกันมีโบสีเงิน เบื้องบนของปีกนกมีมูณาโลมสีเงินในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีทอง

ขนาดใหญ่ กว้าง ๖ เซนติเมตร สูง ๗ เซนติเมตร

ขนาดกลาง กว้าง ๔ เซนติเมตร สูง ๕ เซนติเมตร

ขนาดเล็ก กว้าง ๓ เซนติเมตร สูง ๔ เซนติเมตร

(ข) ตราหน้าหมวกปักด้วยด้ายหรือทำด้วยวัสดุเทียมด้าย เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก สีเงินวางทับอยู่บนวงซ้อชัยพฤกษ์สีทอง ๒ ข้าง ข้างละ ๖ ใบ ที่ใบชัยพฤกษ์จดกันมีโบสีเงิน เบื้องบนของปีกนกมีมูณาโลมสีเงินในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีทอง บนพื้นสีทึบหลายสีนำเงิน ดำรูปใบโพ

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ขนาดใหญ่ กว้าง ๗ เซนติเมตร สูง ๘  
เซนติเมตร

ขนาดเล็ก กว้าง ๔ เซนติเมตร สูง ๕  
เซนติเมตร

(๒) นักเรียนนายเรืออากาศ

(ก) ตราหน้าหมวกโลหะเป็นรูปปีกนก ๒ ปีก  
สีเงินวางทับอยู่บนวงช่อชัยพฤกษ์สีทอง ๒ ข้าง ข้างละ ๔ ใบ ที่ใบ  
ชัยพฤกษ์จดกันมีโบสีเงินเบื้องบนของปีกนกมีอุณาโลมสีเงินในพระมหา  
มงกุฎเปล่งรัศมีสีทอง กว้าง ๓ เซนติเมตร สูง ๔ เซนติเมตร

(ข) ตราหน้าหมวกปักด้วยดุ้นหรือทำด้วยวัตถุ  
เทียมดุ้น เป็นรูปปีกนก ๒ ปีก สีเงินวางทับอยู่บนวงช่อชัยพฤกษ์สีทอง  
๒ ข้าง ข้างละ ๔ ใบ ที่ใบชัยพฤกษ์จดกันมีโบสีเงิน เบื้องบนของปีก  
นกมีอุณาโลมสีเงินในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีทอง บนพื้นสักหลาดสี  
น้ำเงินดำรูปใบโพ กว้าง ๔ เซนติเมตร สูง ๕ เซนติเมตร”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๔

พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณจันทร์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงเครื่องแบบและส่วนประกอบของเครื่องแบบทหารอากาศ เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการปฏิบัติราชการ และเนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดเครื่องหมายสังกัดของกรมควบคุมการปฏิบัติทางอากาศ กรมการลาดตระเวนทางอากาศ สถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง และศูนย์วิทยาศาสตร์ และพัฒนาระบบอาวุธกองทัพอากาศ ซึ่งเป็นส่วนราชการในกองทัพอากาศ สมควรกำหนดเครื่องหมายสังกัดของส่วนราชการดังกล่าว ประกอบกับสมควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบและขนาดของเครื่องหมายความสามารถในการทำงานในอากาศ รวมทั้งกำหนดวิธีประดับให้เหมาะสมและเป็นสัญลักษณ์ของทหารอากาศมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้